

سال اول / شماره نهم

هفته دوم جمادی الثاني ۱۴۴۳

هفته چهارم دی ماه ۱۴۰۰

حوزه علمیه آیت الله شاهرودی

ابن الدوله، فیلسوف الدوله

موضوع هفته: انس با قرآن

هفته نامه اخلاقی خلق کریم

حوزه علمیه آیت الله حق شناس

(فیلسوف الدوله - امین الدوله)

حوزه علمیه مجازی اخلاق

آیت الله حق شناس

ما فارس زبانها یعنی غیر عرب زبان ها و خیلی از عرب زبان ها این توفیق را ندارند که این زیبایی را درک کنند؛ [ولی] با انس زیاد با قرآن میشود درک کرد. وقتی انسان با قرآن انس بگیرد، زیاد تلاوت کند، زیاد بشنود، آن وقت میفهمد که غیر از جنبه ی معنوی، این زبان، این جملات، چقدر شیوا است، چقدر زیبا است.

باتلاوت و شنیدن زیاد قرآن زیبایی هنری آن درک میشود

مهرماه

رهبر انقلاب اسلامی

۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۸

منهج الصادقین

«وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِیْلًا»

و قرآن را با تائی و شمرده بخوان. سوره مبارکه مزمل آیه شریفه ۴

وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ: و با تائی و شمرده بخوان قرآن را و روشن کن حروف آن را به وقت تلاوت.

تَرْتِیْلًا: با تائی بخوان و حروف آن را روشن گردان به طوری که شنونده بتواند حروف را بشمارد.

از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام مروی است که: «الترتیل حفظ الوقوف و اداء الحروف»؛ یعنی: ترتیل محافظت حروف قرآن است و ادا کردن حرف های آن از مخارج خود می باشد؛ و نیز در تعیین ترتیل قرآن فرموده اند: «بینه تبیاناً ولا تهذّه هذ الشعر ولا تنشره نشر الرمل و لكن أفرع به القلوب القاسیه و لا یكونن هم احدکم آخر السوره»؛ یعنی: روشن ساز حروف قرآن را و حروف آن را پیایی یکدیگر نخوان؛ یعنی حروف آن را متصل به یکدیگر نکن؛ مانند اتصال موها به یکدیگر و حروف آن را بسیار پراکنده نکن؛

مانند پراکندگی ریگ. طوری قرآن بخوان که بر قلب ها و دل های سخت بنشیند. باید که قصد هیچ کدام از شما این نباشد که سوره را زود تمام کند و به پایان برساند.

از امام صادق علیه السلام پرسیدند که ترتیل که در آیه قرآن آمده است یعنی چه؟ ایشان علیه السلام فرمود که: «اذا مررت بآیه فيها ذکر الجنة فاسئل الله الجنة و اذا مررت بآیه فيها ذکر النار فتعوذ بالله من النار»؛ یعنی: ترتیل آن است که وقتی به آیه ای رسیدی که در آن ذکر بهشت بود، آن را از خداوند متعال درخواست کن و اگر به آیه ای رسیدی که در آن ذکر دوزخ بود، از آتش آن، به خداوند متعال پناه جویی کن.

ابا بصیر از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که: «الترتیل ان تتمکث فیه و تحسن

رهبر معظم انقلاب

امام خمینی

قرآن نور است، قرآن هدایت است، قرآن با انسان حرف میزند، با باطن انسان حرف میزند. با قرآن باید مأنوس شد. اولین بهره را دل آماده و مستعد انسان می برد؛ اگر دیدید دلتان به قرآن نزدیک است، خدا را شکر کنید؛ اگر دیدید معارف قرآنی را به آسانی قبول می کنید و در دل می پذیرید و تحمّل می کنید، بدانید که خدای متعال اراده کرده است شما را هدایت کند؛ «فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ». خاصیت قرآن این است که اگر دل شما به قرآن نزدیک شد، اگر انس با قرآن پیدا کردید، بدانید خدای متعال اراده کرده شما را هدایت کند و این بزرگ ترین نعمت الهی است.

احادیث کلاس

عن الرسول ﷺ: يا بُنَيَّ، لَا تَغْفُلْ عَن قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛ فَإِنَّ الْقُرْآنَ يُحْيِي الْقَلْبَ، وَ يَنْهِي عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: فرزندم! از خواندن قرآن غافل مباش؛ زیرا که قرآن دل را زنده می کند و انسان را از فحشا و زشت کاری و ستم و گناه بازمی دارد.

کنز العمال: حدیث ۲۰۲۲

عن الرسول ﷺ: عَلَيْكَ بِقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛ فَإِنَّ قِرَاءَتَهُ كَفَّارَةٌ لِلذُّنُوبِ، وَ سَتْرٌ فِي النَّارِ، وَ أَمَانٌ مِنَ الْعَذَابِ.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: بر تو باد خواندن قرآن؛ زیرا خواندن آن کفاره گناهان است و پرده ای در برابر آتش و موجب ایمنی از عذاب.

بحار الأنوار ج ۹۲ ص ۱۷

عن الرسول ﷺ: إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَنْ يُحَدِّثَ رَبَّهُ فَلْيَقْرَأِ الْقُرْآنَ.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: هرگاه فردی از شما دوست دارد که با پروردگارش سخن بگوید، پس قرآن بخواند.

کنز العمال حدیث ۲۲۵۷

عن الرسول ﷺ: يا مُعَاذُ، إِنْ أُرِدْتَ عَيْشَ السُّعْدَاءِ وَ مِيتَةَ الشُّهَدَاءِ وَ النَّجَاةَ يَوْمَ الْحَشْرِ وَ الْأَمْنَ يَوْمَ الْخَوْفِ وَ النَّوْرَ يَوْمَ الظُّلُمَاتِ وَ الظِّلَّ يَوْمَ الْحَرُورِ وَ الرِّئْ يَوْمَ الْعَطَشِ وَ الْوَزْنَ يَوْمَ الْخِفَّةِ وَ الْهُدَى يَوْمَ الضَّلَالَةِ فَادْرِسِ الْقُرْآنَ؛ فَإِنَّهُ ذِكْرُ الرَّحْمَنِ وَ جِرٌّ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ رُجْحَانٌ فِي الْمِيزَانِ.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: ای معاذ! اگر زندگی سعادت مندان، مُردن شهیدان، نجات در روز محشر، امنیت در روز ترس، روشنایی در تاریکی ها، سایه در روز سوزان، سیرابی در روز تشنگی، سنگینی اعمال در روز سبکی اعمال و هدایت در روز گمراهی را می خواهی، پس قرآن را نیک بیاموز؛ زیرا که آن یاد خداوند رحمان است و نگه دارنده از شیطان و مایه سنگینی ترازوی اعمال است.

کنز العمال حدیث ۲۲۳۹

احادیث مباحثه

عن الرسول ﷺ: فَضَّلَ الْقُرْآنَ عَلَى سَائِرِ الْكَلَامِ كَفَضْلِ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: برتری قرآن بر دیگر سخنان، همچون برتری خدا بر خلق خود است.

بحار الأنوار ج ۹۲ ص ۱۹

عن امیرالمؤمنین علیه السلام: إِنْ فِيهِ شِفَاءٌ مِنْ أَكْبَرِ الدَّاءِ، وَ هُوَ الْكُفْرُ وَ الْبَغْيُ، وَ الْغَيُّ وَ الضَّلَالُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: در قرآن، درمان بزرگ ترین دردهاست: درد کفر و نفاق و تباهی و گمراهی.

نهج البلاغة الخطبة ۱۷۶

عن امیرالمؤمنین علیه السلام: أَحْسَبُتُوا تِلَاوَةَ الْقُرْآنِ فَإِنَّهُ أَنْفَعُ الْقَصَصِ، وَ اسْتَشْفُوْا بِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءُ الْمُدُورِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: قرآن را نیکو تلاوت کنید؛ زیرا که آن، سودمندترین داستان است و از آن شفا جویید؛ زیرا که آن شفای سینه هاست.

غررالحکم حدیث ۲۵۴۴

عن امیرالمؤمنین علیه السلام: أَفْضَلُ الذِّكْرِ الْقُرْآنُ، بِهِ تُشْرَخُ الصُّدُورُ، وَ تَسْتَيِّرُ السَّرَائِرُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: بهترین ذکر قرآن است؛ با قرآن است که سینه ها وسیع می شود و درون ها نورانی می گردد.

کنز العمال ج ۷۵ ص ۲۶۱

قال الصادق علیه السلام: الْقُرْآنُ عَهْدُ اللَّهِ إِلَى خَلْقِهِ فَقَدْ يَنْبَغِي لِلْمَرْءِ الْمُسْلِمِ أَنْ يَنْظُرَ فِي عَهْدِهِ وَ أَنْ يَقْرَأَ مِنْهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ خَمْسِينَ آيَةً.

قرآن پیمان خداوند است با بندگانش، شایسته آن است که انسان مسلمان در پیمان خود نظر کند و هر روز پنجاه آیه از آن را بخواند.

کافی ج ۲ ص ۵۵

آیت الله حق شناس رحمته الله علیه

اثرات قرائت قرآن

در روایات می‌فرماید: بعضی‌ها چون نمی‌توانند متعهد باشند و بیداری بکشند، ما از راه قرائت قرآن آن‌ها را به سعادت آینده‌شان متوجه می‌کنیم.

و قال رسول الله ﷺ: «ان القلوب تصدع كما يصدع الحديد فقیل یا رسول الله ﷺ و ما جلاؤها فقال تلاوة القرآن و ذکر الموت»؛ یعنی: پیامبر خدا ﷺ فرمودند: آن طوری که آهن اگر آب به آن برسد زنگ می‌زند، این دل‌ها نیز زنگار می‌بندد. عرض شد: صیقل دادن آن‌ها به وسیله چیست؟ حضرت ﷺ فرمودند: تلاوت قرآن و بسیار به یاد مرگ بودن.

در روایت آمده است که: «تعلموا القرآن فانه یأتی یوم القيامة صاحبه فی صورة شاب جمیل شاحب اللون»؛ یعنی: قرآن در روز قیامت به همان صورتی که قاری قرآن سحرها قرآن می‌خوانده و از خوابش می‌گذشته است، با چشم خسته، بارنگ پریده، با همان صورت در کنار قاری قرآن حاضر می‌شود.

پس قرآن را یاد بگیرید که در روز قیامت پیش صاحبش می‌آید و می‌گوید: هر جا بروی، من هم می‌آیم. در روایت داریم: «و کل تاجرٍ من وراء تجارته و انا لك الیوم من وراء تجارة کل تاجر»؛ یعنی: هرکسی به تجارت خود دل خوش کرده است؛ اما من (قرآن) یگانه تجارت تو هستم. قرآن به‌صورت یک جوان زیباروی ظاهر می‌شود و خطاب به قاری‌اش می‌کند و می‌فرماید: صبر کن که به‌زودی کرامت پروردگار نصیب تو خواهد شد.

در روایت داریم: «فیعطی بتاج فیوضع علی رأسه». یک تاجی می‌آورند و روی سر این قاری قرآن می‌گذارند. یعنی این شخص شاه اشخاصی است که در عرصات ظهور به هم رسانیده‌اند.

جوان‌های عزیز، خوب گوش بدهید! در ابتدای جوانی من، کسی نبود که این حدیث را برای من بخواند؛ ولی من به شما تذکر می‌دهم و یادآوری می‌کنم.

باز کج‌سلیقگی کن و بگو: بچه‌ام اگر به مسجد برود؛ درسش می‌ماند! ای بیچاره! وقتی این قسمت از روایت را گوش دادی، آن‌وقت می‌زنی توی سرت! «و یکسی ابواه خُلتین» دو تا خُله و لباس بهشتی هم به پدر و مادر قاری قرآن می‌پوشانند. باز نگذار پسرت بیاید مسجد! به پدر و مادر این قاری قرآن می‌گویند: این جزای آن قرآن‌هایی است که فرزند شما خوانده است.

این فرمایش امام سجاد علیه السلام است که بین شب و روز باغستانی است که حیاتِ قلبِ اهلِ تقوی، بودن در این باغستان است. آنجا خوش‌اند، آقاچان! نه در باغ‌های ظاهری. چه‌بسا آن باغ‌های ظاهری برای آن‌ها نعمت نباشد. وقتی در باغ هستند که با محبوب حقیقی راز و نیاز می‌کنند. در ادامه می‌فرماید: «فادَّبوا رحمکم الله فی سهر هذا اللیل بتلاوة القرآن». در اول شب قرائت قرآن و در آخر شب تضرع و استغفار.

و قال رسول الله ﷺ «خمسۃ تنور القلب»؛ حضرت فرمودند: پنج چیز است که قلب شمارا منور می‌کند. اول قرائت قرآن است. قرائت قرآن حجاب‌ها را از روی قلب برمی‌دارد، خصوصاً اگر انسان با تدبیر بخواند.

سومین چیزی که در قیامت شکایت می‌کند، قرآنی است که در گوشهٔ اتاق افتاده است و خوانده نمی‌شود. حال‌آنکه اگر انسان بخواند حجاب‌های قلبش مرتفع بشود، زنگار قلبش برطرف بشود، باید قرآن بخواند، باید لا اله الا الله بگوید، مواظط الهیه را بشنود.

پس در روز قیامت سه چیز از ما شکایت می‌کند، مسجد و عالم و قرآن.

آیت الله العظمی سید احمد خوانساری رحمته الله علیه

مرحوم آیت الله العظمی سید احمد خوانساری

به سبب بیماری زخم معده، نیاز به عمل جراحی داشت. از طرفی، ایشان سالخورده و از لحاظ جسمی ناتوان بودند و تحمل جراحی بدون بی‌هوشی نیز ممکن نبود. پیش از آنکه عمل جراحی آغاز شود، ایشان اجازه بی‌هوش کردن را به پزشکان معالج ندادند؛ چون به نظر ایشان، در صورت بی‌هوشی، تقلید مقلدینشان دچار اشکال می‌شد. از این رو، به پزشک معالج فرمودند: «هرگاه من مشغول قرائت سورهٔ مبارکهٔ انعام شدم، شما مشغول عمل من شوید؛ من توجه‌ام به قرآن است و در این صورت هیچ مشکلی پیش نمی‌آید». ایشان آن‌چنان به قرآن توجه پیدا می‌کردند که احساس درد نمی‌کردند. همان طور هم شد و با تمام شدن عمل جراحی، قرائت سورهٔ مبارکهٔ انعام نیز به پایان رسید!!!

آیت الله تحریری رحمته الله علیه

خواندن قرآن کریم

در آیات و روایات گوناگون، سفارش‌های بسیاری بر خواندن، تعلیم و تعلّم قرآن کریم شده و برای آن فضایل بی‌شماری بیان شده است؛ حتی شنیدن و دیدن آیات قرآن، عبادت محسوب شده است.

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

«کسی که حرفی از کتاب خدا را بدون خواندن بشنود، خداوند برای او حسنه‌ای می‌نویسد، سیئه‌چای از او محو می‌کند و درجه‌ای برای او بالا می‌برد و کسی که با نظر کردن به قرآن، آن را در غیر نماز بخواند، خداوند برای او در برابر هرحرفی، حسنه‌ای می‌نویسد، سیئه‌ای از او محو می‌کند و درجه‌ای برای او بالا می‌برد و کسی که حرف ظاهری از قرآن را یاد بگیرد، خداوند برای او ده حسنه می‌نویسد، ده سیئه از او محو می‌کند و ده درجه برای او بالا می‌برد. حضرت فرمود:

نمی‌گوییم: به هر آیه ولیکن به حرف باء یا تاء یا شبیه آن دو، و فرمود: کسی که حرفی را در حال نشسته در نماز بخواند، خداوند برای او پنجاه حسنه می‌نویسد، پنجاه سیئه از او محو می‌کند و پنجاه درجه برای او بالا می‌برد و کسی که حرفی را در نماز ایستاده بخواند، خدا برای او صد حسنه می‌نویسد، صد سیئه از او محو می‌کند و صد درجه برای او بالا می‌برد و کسی که آن را ختم کند، برای او دعای مستجاب خواهد بود با تأخیر یا با سرعت. خواندن قرآن در هر حال سفارش شده و برای سوره‌های آن نیز فضاییلی بیان شده، لکن خوب است سالک، به این فرمایش امام صادق علیه السلام عمل کند که: «قرآن، عهد خداوند به مردم است، پس سزاوار است انسان مسلمان در عهد الهی نظر کند و در هر روز، پنجاه آیه از آن را بخواند. هم چنین امام صادق علیه السلام از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل می‌کند: «خانه‌ای که در آن قرآن کریم خوانده و خداوند یاد شود، برکت آن زیاد، ملائکه در آن حاضر، شیاطین از آن دور می‌شوند و برای اهل آسمان نورافشانی می‌کند؛ همان‌گونه که ستاره‌ها برای اهل زمین نور می‌دهد و خانه‌ای که در آن قرآن خوانده نشود و یاد خداوند در آن نشود، برکنش کم و ملائکه از آن دور و شیاطین در آن‌جا حاضر می‌شوند».

آیت الله جاودان رحمته الله علیه

امروزه به کسی قاری گفته می‌شود که یا می‌تواند، با صدای خوش قرآن را تلاوت کند، یا کسی است که قرآن را حفظ کرده است؛ اما در روایات ما منظور از قاری، هرکسی است که قرآن را تلاوت می‌کند و با آن سر و کار دارد.

با این مقدمه یک روایت را بخوانیم.

حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود:

«قَرَأَ الْقُرْآنَ ثَلَاثَةً رَجُلٌ قَرَأَ الْقُرْآنَ، فَاتَّخَذَهُ بِضَاعَةً... وَ رَجُلٌ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَحَفِظَ حُرُوفَهُ وَ صَوَّبَ حُدُودَهُ... فَلَا كَثْرَ اللَّهُ هَؤُلَاءِ مِنْ حَمَلَةِ الْقُرْآنِ»؛ قاریان قرآن سه دسته‌اند:

۱) گروهی قرآن را کالا و سرمایهٔ تجارت کرده‌اند

۲) گروهی در حد الفاظ و شکل ظاهر تلاوت باقی مانده‌اند؛ در حالی که به حرف‌های قرآن گوش نمی‌دهند و حدودش را رعایت نمی‌کنند. خدا این دو گروه را زیاد نکند. یعنی امام این دو دسته را نفرین فرمود.

حضرت علیه السلام دربارهٔ دستهٔ سوم فرمود:

«وَ رَجُلٌ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَوَضَعَ دَوَاءَ الْقُرْآنِ عَلَى قَلْبِهِ»؛ کسی که قرآن می‌خواند و آیات قرآن را هم چنان مرهم و دوایی برای بهبودی دردهای درونی خود استفاده می‌کند و قرآن هم دردهای او را دوا می‌کند؛ البته نه اینکه قرآن برای این آمده است که دل درد یا قلب درد انسان را خوب کند؛ بلکه تأثیر آن بر دردهای معنوی و روحی آدمی است.

منظور از تلاوت هم این نیست که یک سوره از سوره‌های کوچک قرآن را بخوانیم؛ البته آن هم خوب است و خیر دارد؛ اما آن قرآن خواندنی که برای دردهای معنوی ما شفاست، این است که دقایقی در محضر قرآن باشیم و برای تلاوت آن وقت بگذاریم؛ پانزده دقیقه یا نیم ساعت قرآن بخوانیم و این کار را به صورت منظم ادامه دهیم. آیا قرآن کتاب آسمانی ما مسلمان‌ها هست یا نیست؟ پس یکی از وظایف ما این است که قرآن را بخوانیم. قرآن خواندن یک عبادت بزرگ و یک وظیفه است؛ گرچه واجب نیست؛ اما برای رشد معنوی ما خیلی مهم و مؤثر است.

کسی که قرآن می‌خواند، دوا ی قرآن را بر درد قلب خود می‌نهد.

قرآن هم نسخه است و هم دارو؛ یعنی دستور می‌دهد که این کار را انجام بده یا این کار را انجام نده؛ راه را از چاه نشان می‌دهد.

مثل این آیات:

«إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَنِ»، «لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُؤْا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ»؛ که اینها جنبهٔ نسخه بودن قرآن است.

علاوه بر آن، دارو هم هست و خواندنش، دردهای آدمی را دوا می‌کند. مثلاً درد وسواس با قرائت قرآن برطرف می‌شود؛ پراکندگی خاطر در نماز که آثار بسیاری از دردها است، با تلاوت قرآن، مقداری از آن دوا می‌شود؛ ناراحتی اعصاب و افسردگی به وسیلهٔ انس با قرآن برطرف می‌شود و... پس کسی که زیاد قرآن بخواند و با قرآن انس بگیرد، می‌تواند دردهای خود را دوا کند و گرفتار نشود.

استاد میر هاشم حسینی رحمته الله علیه

آیات قرآن نشان می‌دهد که دو نفر تلاوت کتاب مقدس می‌کردند. یکی‌شان می‌شود هارون علیه السلام که برادر حضرت موسی علیه السلام بود. داخل قرآن چقدر در مورد وجود مبارک او مدح وجود دارد. حدود بیش از بیست بار در مورد هارون علیه السلام صحبت شده است. پیغمبر خدا می‌فرماید:

تسبیح و سبحان‌الله به برکت او ترویج پیدا کرد. گاهی اوقات این جور می‌شود. یک کسی این جور عظمت پیدا می‌کند.

بحث ما بحث قرائت و عمل به قرآن است.

روایتی هست که می‌فرماید: در آخر زمان قاریان قرآن زیاد می‌شوند؛ منتهی عمل به قرآن کم می‌شود. قرآن کتابی است که معلم لازم دارد. قرآن بدون معلم داعش بیرون می‌دهد. «إِنِّي تَارَكُ فَيْكُمْ الْقَلْبَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ عَثَرْتِي». قرآن بدون اهل بیت علیهم السلام نمی‌شود. باید همیشه قرآن همراه معلم باشد؛ [که معلمش هم همین اهل بیت علیهم السلام هستند].

قرآن برکاتی دارد که باید انسان دقت کند به سمت حقیقت قرآن حرکت کند. آنجایی که انسان پای قرآن می‌نشیند که به برکت قرآن هدایتی پیدا بکند، به برکت قرآن نورانیتی پیدا بکند و به برکت قرآن عملش را هم قرآنی بکند، در این هنگام حتی استماع قرآن هم برای آن شخص برکت دارد. روایتی هست از امام سجاد علیه السلام که مرحوم کلینی در کافی آورده است که امام علیه السلام می‌فرماید: کسی که استماع به قرآن بکند و قرآن را بشنود، گاهی از او محو می‌شود و حسنه‌ای برای او نوشته می‌شود و او ترفیع درجه‌ای پیدا می‌کند.

کسی که در مسیر هدایت به برکت قرآن است، اگر قرآن را بخواند، قرائت بکند یا اینکه فقط به قرآن نگاه بکند، برای او حسنات نوشته می‌شود و سیئات او محو می‌شود.

آقا رسول اکرم ﷺ فرمودند: «اجْعَلُوا لِيُيُوتِكُمْ نَصِيباً مِنَ الْقُرْآنِ». یعنی: حتماً در داخل خانه‌هایتان قرآن را رواج بدهید. اگر قرآن در داخل خانهٔ شما رواج پیدا نکند، خرافات پیدا می‌شود، ورد و ذکر انحرافی پیدا می‌شود و...

خدا رحمت کند آن عالم ربانی را که به او گفتند: ذکری بگو که به هیچ‌کس نگفتید؛ از آن ذکرهایی که خصوصی هست. آن عالم فرمود: چشم؛ بعد آن عالم فرمود: قرآن بخوان!! به ایشان گفتند که نه حاج‌آقا از آن ذکرهای خصوصی بفرمایید که جزء اسرار هست. ایشان می‌فرمود: باشه گوشت را جلو بیاور... سورهٔ مبارکه یس بخوان. بعد گفتند: حاج‌آقا از آن ذکرهای حسابی منظورمان هست. این عالم بزرگ فرمودند: خب باباجان بهترین ذکر را خدا ﷻ و اهل بیت علیهم السلام گفتند دیگر؛ غیر آن‌که ذکری وجود ندارد!!!

فرمود آن‌کسانی که درون خانه انس با قرآن بینشان رواج پیدا می‌کند، آرام‌آرام داخل این خانه خیلی چیزها آسان‌تر می‌شود و کارها راحت‌تر می‌شود، در مقابل آن گرفتاری‌ها راحت‌تر زندگی می‌گذرد.

آقا رسول اکرم ﷺ فرمودند: کسانی که انس با قرآن دارند، اهل زیادی خیر و نیکوکاری می‌شوند.

فرمود: اگر کسی می‌خواهد موت شهدا و زندگی سعادت‌مندان را داشته باشد، اهل انس با قرآن باشد.

انس با قرآن فقط قرائت هم نیست؛ قرائت هم باید باشد؛ عرض کردیم قرائت هم باید باشد و برکات هم دارد؛ ولی تدبیر در قرآن، فهم قرآن، درس زندگی کردن از قرآن گرفتن، اصول قرآن را در زندگی پیاده کردن، عمل به قرآن، حق قرآن را پیاده کردن هم مهم است.

فضیلت تلاوت و انس با قرآن:

بدان که:

ثواب تلاوت قرآن

و قدر فضیلت آن از حد بیان افزون است.

از حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله مروی است که:

«هیچ شفیعی در روز قیامت بلندمرتبه‌تر از قرآن نیست، نه پیغمبری و نه ملکی و نه غیر این‌ها».
بازهم آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: «هرگاه قرآن در پوستی باشد آتش به آن نمی‌رسد».

یعنی:

هر کس قرآن را حفظ نموده باشد، آتش پوست بدن او را مس نمی‌کند. و نیز از آن حضرت صلی الله علیه و آله مروی است که:

«دل‌ها زنگ می‌گیرد همچنان که آهن زنگ می‌گیرد. شخصی عرض کرد:

یا رسول‌الله! جلای آن از چه چیز است؟ فرمود: تلاوت قرآن و یادمرگ».
احادیث در خصوص ثواب تلاوت و انس با قرآن، بی‌حدوحصر است. چگونه چنین نباشد؟ و حال اینکه آن کلام پروردگار است که حضرت روح‌الامین علیه السلام حامل آن و بر سید المرسلین صلی الله علیه و آله نازل شده است.

آداب ظاهریه قرائت قرآن:

اما آداب ظاهریه آن، این است که: با وضو باشد و به طریق ادب، با سکون و وقار نشسته باشد، یا ایستاده روبه‌قبله و سر پیش افکنده و تکیه نزده و چهارزانو ننشسته باشد و پای خود را نکشیده باشد. بلکه مانند کسی باشد که:

در نزد جلیل‌الشان می‌نشیند، یا می‌ایستد.

و شمرده و با آرامش بخواند و ازاین‌جهت است که:

در احادیث رسیده است که:

«هرگاه کسی در کمتر از سه روز، قرآن را ختم کند دانا نیست».

در حدیث دیگر است که: «خوش ندارم که کسی در کمتر از یک ماه، یک ختم قرآن کند».
بلی در ماه مبارک رمضان، احادیث وارد است که:

«در هر سه روز، یک ختم بکند».

و ازجمله آداب، آن است که:

گریه کند و اگر او را گریه نیامد خود را به گریه بیندازد و اندکی بلند بخواند؛ البته اگر از ریا کردن ایمن باشد. اگر توانست صدای خود را زینت دهد و حق آیات را مراعات کند، بدین نحو که: چون به آیهٔ سجده رسید، سجده کند و چون به آیهٔ عذاب رسید، پناه به خدا گیرد و چون به آیهٔ رحمت و ذکر نعيم بهشت رسید، آن را از خدا مسئلت نماید و چون به آیه‌ای رسید که: مشتمل بر تسبیح یا تکبیر پروردگار بود، تسبیح و تکبیر او کند و چون به آیهٔ دعا و استغفار رسید، دعا و استغفار کند.

و در ابتدای قرائت بگوید: «اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم».
و از هر سوره‌ای که فارغ شد بگوید: «صدق الله العلی العظیم و بلغ رسوله الکریم اللهم انفعنا به و بارک لنا فيه الحمد لله رب العالمين».

یادداشت اخلاقی

عظیم‌ترین نعمت الهی

در سورهٔ مبارکهٔ عروس قرآن، سورهٔ الرحمن، خداوند متعال از ابتدای سوره تا انتهای آن، بخشی از نعمت‌های بی‌شمار خویش را احصا می‌کند و با جمله :

«فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبان»

از مخاطبین اقرار می‌گیرد و در میانهٔ سوره، طایفه جنیان و آدمیان را مورد خطاب قرار می‌دهد و می‌فرماید :

«يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ» (آیه ۳۳)

و این نشان می‌دهد که مخاطب هر دو طایفه‌اند.

یعنی پروردگار عالم متعال در حال احتساب نعمت‌های این دو طایفه است.

نعمت‌هایی که بر طایفه جنیان و آدمیان عنایت فرموده است؛ و به‌راستی سیاق شمارش نعمات به همراه ترجیع‌بند پرتکرار این سوره یعنی آیه کریمه :

«فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبان»،

این سورهٔ مبارکه را همچون عروسی پرشکوه در میان باقی سور قرآن جلوه می‌دهد و آن را جزء درخشان‌ترین سور قرآن قرار می‌دهد.

خداوند متعال یک‌به‌یک نعمات را می‌شمارد و سپس مخاطبین را در برابر این پرسش قرار می‌دهد که به‌راستی کدامین نعمت پروردگار قادر متعال را تکذیب می‌کنید؟

اما نکته قابل‌توجه در این سورهٔ مبارکه، نعمتی است که خداوند متعال در رأس همهٔ نعمت‌ها و در آغازین آیات این سوره به آن اشاره می‌فرماید.

پروردگار حی متعال که نعمت‌های بی‌شماری را به بندگانش ارزانی داشته

می‌توانست درآیات نخست این سوره به بسیاری از نعمت‌هایش اشاره کند و بسیاری از نعمت‌هایش را به رخ همگان بکشانند؛ از نعمت وجود گرفته تا نعمت خلق آسمان‌ها و زمین و نعمت بهشت و جهنم و نعمت‌سلامتی‌و...

اما پروردگار حکیم متعال به هیچ‌کدام از این نعمت‌های پربرکت خود اشاره نفرموده است؛ بلکه در رأس همهٔ نعمات، درواقع مهم‌ترین نعمتش را مطرح فرموده و به رخ همگان کشیده است و فرموده: «عَلَّمَ الْقُرْآن».

سرآغاز همهٔ نعمات الهی، نعمت تعلیم قرآن است؛ لذا منتعم‌ترین انسان، کسی است که تعلیم قرآن یافته باشد و منتعم‌تر از عالم قرآن در دوعالم، موجودی نیست؛ لذا دارد که اگر کسی قرآن آموخت و فکر کرد خدا به فرد دیگری نعمت بیشتری داده است، حق قرآن را تضییع کرده است و جالب‌تر آنکه در همان ابتدای سوره، پروردگار باری تعالی این‌طور سخن را آغاز می‌کند و می‌فرماید :

الرَّحْمٰنُ (۱)

عَلَّمَ الْقُرْآنَ (۲)

خَلَقَ الْإِنْسَانَ (۳) عَلَّمَهُ الْبَيَانَ (۴)

بعد از نام «رحمن» که بعد از نام «الله» گسترده‌ترین مفهوم را در میان نام‌های پروردگار دارد، نعمت «تعلیم قرآن» را بیان می‌فرماید؛ حتی قبل از مسئلهٔ «خلقت انسان» و «تعلیم بیان»؛ درحالی‌که ازنظر ترتیب طبیعی، باید نخست اشاره به مسئلهٔ آفرینش انسان می‌نمود و بعدازآن نعمت تعلیم بیان را ذکر می‌کرد و سپس نعمت تعلیم قرآن را بیان می‌نمود؛ اما عظمت قرآن ایجاب کرده که برخلاف این ترتیب طبیعی، نخست از تعلیم قرآن سخن بگوید و پس‌ازآن از دیگر نعمات خود سخن بگوید؛ حتی نعمت خلقت.

نعمت تعلیم قرآن حتی بر خلقت هم ترجیح دارد؛ که درواقع این تقدم (تقدم ذکر نعمت تعلیم قرآن بر نعمت خلق) اشاره‌ای است به این نکتهٔ ظریف و لطیف که انسانی انسان است که تعلیم قرآن داشته باشد، یعنی وقتی انسان، انسان می‌شود که قرآن بیاموزد؛ لذا قرآن عظیم‌ترین نعمت الهی است به جهت کلام الهی بودن و به جهت اینکه همهٔ راه سعادت را در خود نهفته دارد و لذا شما می‌بینید وقتی خدا می‌خواهد درباره عظمت ماه مبارک رمضان هم‌سخن بگوید می‌فرماید:

«شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ»

جامع السعادات

اعلم انه لاحد ثواب تلاوة القرآن، و الاخبار الواردة فى عظم اجره و

وفور ثوابه لا تحصی كثرة، و كيف لا يعظم أجره و هو كلام الله ﷻ، حامله روح الأمين إلى سيد المرسلين، فتأمل ان الكلام الصادر من الله بلا واسطة، إذا كان من حيث اللفظ معجزة لغاية فصاحته، و من حيث المعنى متضمنا لاصول حقائق المعارف و المواعظ و الاحكام، و مخبرا عن دقائق صنع الله ﷻ، و عن مغيبات الأحوال و القصص الواقعة فى سوافل القرون و الاعوام، كيف يكون تأثيره للقلوب و تصفيته للنفوس؟ و بالجملة:

العقل و النقل و التجربة شواهد متظاهرة على عظم ثواب تلاوة القرآن، و الاخبار الواردة فيه مشهورة، فلا حاجة إلى ذكرها، فلنشر إلى بعض ما يتعلق بالتلاوة من الآداب الظاهرة و الباطنة:

أما الآداب الظاهرة:

فالوضوء، و الوقوف على هيئة الادب، و الطمأنينة، إما قائما او جالسا، مستقبل القبلة، مطرقا رأسه، غير متربع و لا متكئ، و الترتيل و البكاء، و الجهر المتوسط لأمون من الرياء، و إلا فالسر أفضل، و تحسين القراءة و تنزيهها، و مراعاة حق الآيات، فإذا مر بآية السجود سجد، و إذا مر بآية العذاب استعاذ منه بالله، و إذا مر بآية الرحمة و نعيم الجنة سأل الله تعالى ان يرزقه، و إذا مر بآية تسبيح او تكبير سبح و كبر، و إذا مر بآية دعاء او استغفار دعا و استغفر، و افتتاح القراءة بقوله:

(اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم)، و أن يقول عند الفراغ من كل سورة: «صدق الله العلى العظیم و بلغ رسوله الکریم، اللهم انفعنا به و بارک لنا فيه، و الحمد لله رب العالمين».

و اما الآداب و الأعمال الباطنة:

فمنها فهم عظمة الكلام و علوه، و فضل الله تعالى و لطفه بخلقه فى نزوله عن عرش جلاله إلى درجة افهام خلقه: فلينظر كيف لطف بخلقه فى إيصال معانى كلامه الذى هو صفة قائمة بذاته إلى افهام خلقه، و كيف تجلت لهم تلك الصفة فى طى حروف و اصوات هى صفات البشر، إذ يعجز البشر عن الوصول إلى فهم صفات الله الا بوسيلة صفات نفسه، و لولا استتار كنه جمال كلامه بكسوة الحروف، لما ثبت سماعه عرش و لا ثرى، و لا شىء ما بينهما، من عظمة سلطانه و سبحات نوره، و لولا تثبیت الله ﷻ موسى ﷺ لما اطاق سماع كلامه، كما لم يطق الجبل مبادى تجليه حيث صار دكا و لا يمكن تفهيم عظمة الكلام إلا بأمثلة على حد فهم الخلق، و لهذا عبر عنه بعض العارفين، فقال:

«إن كل حرف من كلام الله ﷻ فى اللوح أعظم من جبل قاف، و ان الملائكة لو اجتمعت على الحرف الواحد ان ينقلوه ما اطاقوه، حتى يأتى أسرافيل، و هو ملك اللوح، فيرفعه. فنقله باذن الله و رحمته، لا بقوته و طاقته».

و منها تعظيم المتكلم و منها الخضوع و الرقة و منها حضور القلب و منها التدبر و منها التفهم و منها التخلی عن موانع الفهم .

قرآن

در بیانات عالم ربانی آیت الله حق شناس (رحمته الله تعالى عليه)

چُورَه‌علَیْهِ آیت‌الله حق شناس (رحمته الله علیه - فیلسوف ادبیه)

- ❖ (ان هذا القرآن يهدي للتي هي اقوم؛ یعنی قرآن، انسان را به بهترین طرق انسانیت دعوت کرده است.
- ❖ قرآن بخوانید و قبری در آن نفقه کنید! روایت فرمود: (تعلموا القرآن فانه ياتى يوم القيامة صاحبه في صورة شاب جميل صاحب اللون).
- ❖ (افضل اعمال امتی قرأه القرآن)، البته (مع التدبر) افضل اعمال امت من این است که قرآن را با تدبر بخوانند.
- ❖ این همه تفسیر نوشته اند! شما از همین کلاس اول شروع کنید! مثلاً تفسیر ملا فتح الله را که هم ملخص است و هم مفصل، بگزید و مطالعه کنید.
- ❖ پیامبر اکرم فرمودند: (ان هذه القلوب تصدا كما تصد الحديد قبل يا رسول الله و ما جلاؤه ها؟ قال: قرأته القرآن و ذكر الموت).
- ❖ بعضی‌ها چون نمی‌توانند متعهد باشند و خوابی بکشند، خداوند متعال آن‌ها را از راه قرائت قرآن به سعادت آینده شان متوجه می‌فرماید.
- ❖ (إن الشيطان ليحري من ابن آدم محري الدم) شیطان طوری انسان را وسوسه می‌کند، انگار از راه جریان خون وارد شده و دارد قلب را وسوسه می‌کند. حالا جوانی که قرائت قرآن کرده و کتاب باری تعالی با خویش ممزوج شده است، کجا شیطان می‌تواند و قدرت آن را دارد که در رک های او جاری شود و از درون وسوسه اش بکشد؟!

- ❖ وقتی عرض کرد: یابن رسول الله! بن وسوسه دارم! حضرت فرمود: مگر قرائت قرآن نمی‌کنی؟ قرآن، (شفاء لما فی الصدور) است. قرآنی که انسان را سر تا پا منور می‌کند و حجاب‌های باطن و حجاب‌های قلب را بر می‌دارد.
- ❖ قبل خواب سوره ی نبارک بخوان که انشالله قدرت توسته پیدا کند. قدری قرآن بخوان که با قرآن بخوابی.
- ❖ بر سر فرمایشات قرآن کریم، بایبند باشید، بایبند باشید و استقامت بورزید! آن قدر استقامت کنید تا ایمان در قلب هایتان بنشیند.
- ❖ امام سجاد فرمود: اگر من در یک طرف عالم باشم و تمام عالم در طرف دیگر، من باکی ندارم؛ چون قرآن با من است، یعنی قرآن میروم می‌دهم. آقا جان!
- ❖ اینکه دل‌های شما در حجاب می‌رود؛ عالم باشم و تمام عالم در طرف دیگر، پرده می‌گیرد، نتیجه ی صحبت‌های متفرقه و برخوردهای غیر مرمی و العیاذ بالله فامشروع است و علاجش قرائت قرآن است.
- ❖ (و یکس ابواه خدین ان کاتا مومنین نم یقال لهما: هذا لهما علمناه القرآن)؛ دو خله ی بهشتی هم به پدر و مادرش می‌پوشانند و می‌گویند: این جزای آن قرآن‌هایی است که به او آموختید.

طلبه و قرآن

شهید هفته : احمد کشوری

وقتی مراسم صبحگاه شروع شد، احمد قرآن کوچکش را بازکرده و شروع به تلاوت کرد. به یاد صبحگاه‌های پایگاه کرمانشاه در قبل انقلاب افتادم که پر از هلهله و مارش نظامی و موسیقی‌های ناهنجار بود. احمد همان جا گفت: دلم می‌خواهد روزی به جای این موسیقی‌های بی‌محتوا آیات قرآن را در مراسم صبحگاه بخوانم. آرزوی قلبی احمد بعد انقلاب محقق شده بود.

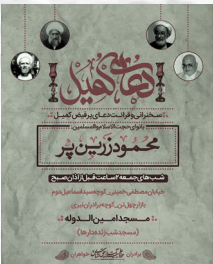
احمد همیشه دلش با قرآن بود. بعد از انقلاب هم در برخی پروازها، احمد با صوت دل‌نشین شروع به تلاوت قرآن می‌کرد.
بآنکه منطقه نظامی بود و احتمال خطر وجود داشت، همه بالگردها بی سیم‌ها را روشن کرده بودند و به صدای تلاوت احمد گوش می‌دادند و لذت می‌بردند.

صحیفه سجادیه دعای ۴۲ فراز ۱۰

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلِ الْقُرْآنَ لَنَا فِي ظُلُمِ اللَّيَالِي مُونِسًا، وَمِنْ نَزَعَاتِ الشَّيْطَانِ وَخَطَرَاتِ الْوَسَاوِسِ حَارِسًا، وَلِأَقْدَامِنَا عَنْ نَقْلِهَا إِلَى الْمَعَاصِي حَاطِسًا، وَلِأَلْسِنَتِنَا عَنِ الْخَوْضِ فِي الْبَاطِلِ مِنْ غَيْرِ مَا آفَةٍ مُخْرِسًا، وَلِجَوَارِحِنَا عَنِ اقْتِرَافِ الْأَثَامِ زَاجِرًا، وَلِمَا طَوَّبَ الْغَفْلَةُ عَنَّا مِنْ تَصَفُّحِ الْأَعْتِبَارِ نَاشِرًا، حَتَّى تُوصَلَ إِلَى قُلُوبِنَا فَهَمَّ عَجَائِبِهِ، وَزَوَاجِرِ أَمْثَالِهِ الَّتِي ضَعُفَتْ الْجِبَالُ الرَّوَاسِي عَلَى صَلَاتِهَا عَنِ اخْتِمَالِهِ.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و قرآن را برای ما زمینه این منافع قرار ده؛ در تاریکی‌های شب‌ها، مونس؛ و از تحریکات شیطان برای ارتکاب گناه و خطرات وسوسه‌ها، نگهبان؛ و برای گام‌های ما از حرکت به‌سوی گناهان، بازدارنده؛ و برای زبان‌هایمان از فرورفتن در گفتار باطل - نه به خاطر بیماری - لال کننده؛ و برای انداممان از ارتکاب گناه، مانع شونده؛ و برای طومار و اوراق عبرت که دست غفلت آن را درهم‌پیچیده، گستراننده؛ تا فهم شگفتی‌هایش و پندهای بازدارنده‌اش که کوه‌های استوار باوجود استحکامشان از تحمل آن ناتوان‌اند را، به دل‌های ما برسانی.

برنامه های هفته

در آینه ادب

هست قرآن رهنمای شیعیان

هست قرآن، مونس جان و روان

ای برادر آیه‌هایش را بخوان

نکته‌های نغز قرآن را بدان

ای برادر، خانه بی قرآن چرا؟

ای برادر، درد بی درمان چرا؟

زخم‌ها را هست قرآن مرجمی

گر بخوانی نکته‌هایش را دمی

ای برادر گر شوی همراه ما

می‌شوی از کفر و از نفرت جدا

نور قرآن بر دلت پیدا شود

زشت‌ها در منظرت زیبا شود

گر تو خوانی، اینچنین، معنا بدان

معنی اِنَّا و اَعْطَيْنَا، بدان

ظاهر قرآن قرائت هست، دوست

باطنش عدل و قضاوت هست، دوست

ظاهر قرآن، تمنای وجود

باطنش تسبیح و تکبیر و سجود

ظاهر قرآن، نمای ایزد است

باطن قرآن، صدای ایزد است

تا صدای فاریش آید به گوش

شوق و احسان درون آید به جوش

ای مسلمان هست قرآن رهنما

می‌کند حق را ز باطل‌ها جدا

ای مسلمان قدر قرآن را بدان

تا بمانی از بلاها در امان

@Mahdi_H...

سید مهدی هاشمی

ما باید در تمام زندگی ممارست به تلاوت قرآن داشته باشیم، که در فرافرودهای زندگی از نور پرپرکت آن کمک بگیریم.

#تلاوت-قرآن

#تقل-اکبر

23

65

526

552

@Roham_A...

رهام اکبرزاده

باید اولویت های حیات و زندگی خود را دوباره بررسی کرده و ببینیم تلاوت و تدبیر در قرآن را در اولویت چندم قرار داده ایم؟

و با این حال منتظر معجزه نشسته ایم؟!!

#اولویت-درست

255

774

211

42

@Mahdi_M...

مهدی مستقیم

قرآن اقیانوسی است برای هدایت؛

هر کس در آن غرق شود به خدا رسیده است.

#هدایت

#خدا

33

98

61

269

@Amirmoha...

امیر محمد شریفی

مسافر واقعی قرآن اهل بیت علیهم‌السلام هستند . مردم باید این را بدانند که از چه کسی معارف دریافت می کنند. فرق است بین مفسر واقعی و دورغین .

#دریافت-حقیقی

#ایمان-واقعی

210

755

61

112

@Mohmad_H...

محمد هادی پایدار حسینی

کل دین اسلام فهم دقیق قرآن است که اگر در تمامی ادوار تاریخ اسلام، همه متمسک به قرآن ناب محمدی می‌شدند، هیچ فتنه‌ای در اسلام رخ نمی‌داد.

#قرآن-ناب-محمدی

326

65

210

635